Bijlage

Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2022

Paragraaf 1 Algemeen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende voorschriften wordt, tenzij anders is bepaald, verstaan onder:

a *archeologisch bodemarchief:*
alle informatie die in de bodem ligt opgeslagen en daarin terecht is gekomen door activiteiten van mensen en door natuurlijke processen;

b *archeologisch monument*:
terrein dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed vanwege de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen;

c *archeologisch onderzoek*:
onderzoek verricht volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie (KNA) door of namens een dienst of instelling die over certificering beschikt;

d *archeologische vondst*:
overblijfsel, voorwerp of ander spoor van menselijke aanwezigheid in het verleden afkomstig van een archeologisch monument;

e *beeldbepalend pand:*
een op grond van het “Paraplu bestemmingsplan beeldbepalende panden en objecten Eijsden-Margraten” aangewezen gebouw of onderdeel van een gebouw dat kenmerkend is voor het cultuurhistorische beeld en van cultuurhistorische waarde is vanwege de historische verschijningsvorm, de historische ruimtelijke samenhang en/of historische betekenis.

f *beschermd gemeentelijk cultuurgoed*:
cultuurgoed dat, of verzamelingen van cultuurgoed die, als zodanig is aangewezen op grond van artikel 4 van deze verordening, of zolang nog geen opsomming voor een verzameling is vastgesteld, cultuurgoed dat redelijkerwijs onder de algemene omschrijving van die beschermde verzameling valt;

g *beschermde gemeentelijke verzameling*:
verzameling die is aangewezen op artikel 4 van deze verordening;

h *cultureel erfgoed*:
uit het verleden geërfde materiële en immateriële bronnen, in de loop van de tijd tot stand gebracht door de mens of ontstaan uit de wisselwerking tussen mens en omgeving, die mensen, onafhankelijk van het bezit ervan, identificeren als een weerspiegeling en uitdrukking van zich voortdurend ontwikkelende waarden, overtuigingen, kennis en tradities, en die aan hen en toekomstige generaties een referentiekader bieden;

i *cultuurgoed*:
roerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed

j *Gemeentelijke adviescommissie*
de door de gemeenteraad ingestelde commissie, met als taak om het college op verzoek onder andere te adviseren over de toepassing van de Erfgoedwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de (toekomstige) Omgevingswet, deze verordening en het erfgoedbeleid in het algemeen. De taken samenstelling, benoeming en werkwijze van de commissie zijn vastgelegd in een afzonderlijke verordening of regelement.

k *gemeentelijk archeologisch monument:*
archeologisch monument dat is ingeschreven in het gemeentelijk erfgoedregister;

l *gemeentelijk erfgoedregister*
het register waarin het in overeenstemming met deze verordening aangewezen en beschermde cultureel erfgoed is geregistreerd;

m *gemeentelijk monument:*
gebouwd monument dat is ingeschreven in het gemeentelijk erfgoedregister;

n *gemeentelijk stads- of dorpsgezicht:*
stads- of dorpsgezicht dat is ingeschreven in het gemeentelijk erfgoedregister;

o *gemeentelijke archeologiebeleid:*
het door de gemeenteraad vastgestelde beleid ten aanzien van het archeologische bodemarchief;

p *gemeentelijke archeologische beleidskaart:*
kaart, die onderdeel uitmaakt van het gemeentelijk archeologiebeleid en waarop archeologische monumenten, archeologische vindplaatsen en archeologische verwachtingen zijn aangegeven;

q monument:
1. een onroerende zaak die deel uit maakt van het cultureel erfgoed en van algemeen belang is vanwege schoonheid, betekenis voor de wetenschap, archeologische, bouwhistorische, natuurhistorische, historisch landschappelijke of cultuurhistorische waarde;
2. een terrein of gebied dat van algemeen belang is wegens één of meerdere daar aanwezig of te verwachte zaken als bedoeld onder 1;

t *Minister:*
de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

u *kerkelijk monument:*
onroerend monument dat eigendom is van een kerkgenootschap, kerkelijke gemeente, parochie of een kerkelijke instelling en dat uitsluitend of voor een overwegend deel wordt gebruikt voor de uitoefening van de eredienst;

v *omgevingsvergunning:*
omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 of 2.2, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);

w *onderzoek:*
een onafhankelijke en deskundige cultuurhistorische rapportage als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht *MOR)* naar:
- de architectonische, bouwhistorische, interieurhistorische, kleurhistorische, tuinhistorische, wetenschappelijke en/of cultuurhistorische waarde van een beschermd rijksmonument of een gemeentelijk monument; of
- de esthetische kwaliteiten, de ruimtelijk (bouw)historische en kleurhistorische kenmerken evenals de wetenschappelijke en cultuurhistorische waarde van een gemeentelijk stads- of dorpsgezicht; of
- de archeologische relicten in de bodem;

x *rijksmonument*:
monument of archeologisch monument dat is ingeschreven in het rijksmonumentenregister als bedoeld in artikel 3.3 van de Erfgoedwet;

y *stads- of dorpsgezicht;*
groep van onroerende zaken die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel hun wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en in welke groepen zich één of meer monumenten bevinden;

z *verzameling*:
cultuurgoederen die uit cultuurhistorisch of wetenschappelijk oogpunt bij elkaar horen

Artikel 2. Gemeentelijk erfgoedregister

1 Burgemeester en wethouders houden een door eenieder te raadplegen gemeentelijk register bij van krachtens deze verordening onherroepelijk aangewezen cultureel erfgoed.

2 Het gemeentelijk erfgoedregister bevat gegevens over de inschrijving en ter identificatie van het aangewezen gemeentelijk cultureel erfgoed.

Paragraaf 2 De aanwijzing van beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen

Artikel 3. Aanwijzing als beschermd gemeentelijk cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling

1 Burgemeester en wethouders kunnen ambtshalve besluiten een cultuurgoed dat van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis of uitzonderlijke schoonheid is en dat als onvervangbaar en onmisbaar behoort te worden behouden voor het gemeentelijk cultuurbezit en dat in eigendom is van de gemeente of dat aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd aan te wijzen als beschermd gemeentelijk cultuurgoed.

2 Burgemeester en wethouders kunnen ambtshalve besluiten een verzameling van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis, die als geheel of door een of meer van de cultuurgoederen die een wezenlijk onderdeel van de verzameling zijn, als onvervangbaar en onmisbaar behoort te worden behouden voor het gemeentelijk cultuurbezit en die in eigendom van de gemeente is of die aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd aan te wijzen als beschermde gemeentelijk verzameling.

3 Voor de aanwijzing van een cultuurgoed dat of een verzameling die aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd is toestemming van de eigenaar vereist.

4 Over het voornemen van een aanwijzing, bedoeld in het eerste of tweede lid, alsmede over de vervreemding van een beschermd gemeentelijk cultuurgoed of een beschermde gemeentelijke verzameling of over het afstand doen van de zorg daarvoor vraagt het college advies aan een commissie als bedoeld in artikel 4.18 van de Erfgoedwet.

5 Dit artikel is niet van toepassing op:
- a beschermde cultuurgoederen en beschermde verzamelingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, en
- b cultureel erfgoed dat is aangewezen op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.

Artikel 4 Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling

1 Het college kan een besluit tot aanwijzing als bedoeld in artikel 4, eerste of tweede lid, ambtshalve wijzigen of intrekken. Artikel 3, vierde lid, is hierop van overeenkomstige toepassing, tenzij het een aanpassing van ondergeschikte betekenis betreft of het cultuurgoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.

2 Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het cultuurgoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking heeft wordt aangewezen als:
- a beschermd cultuurgoed of beschermde verzameling als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, of
- b beschermd cultureel erfgoed op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.

3 Zodra de wijziging, intrekking of het vervallen van een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt dat onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

Paragraaf 3 Aanwijzing gemeentelijk erfgoed

Artikel 5 Aanwijzing als beschermd gemeentelijk erfgoed

1 Burgemeester en wethouders kunnen in overleg en met instemming van de eigenaar besluiten een beeldbepalend pand, dat van bijzonder belang is voor de gemeente aanwijzen tot gemeentelijk monument
2 Burgemeester en wethouders kunnen ambtshalve besluiten een archeologisch monument, dat van bijzonder belang is voor de gemeente aanwijzen tot gemeentelijk archeologisch monument.
3 Dit artikel is niet van toepassing op rijksmonumenten.

Artikel 6 Voornemen tot aanwijzing

1 Een voornemen om toepassing te geven aan artikel 5 wordt door het college op de gebruikelijke wijze gepubliceerd via de plaatselijke informatiekanalen, waarbij voor belanghebbenden de mogelijkheid om zienswijzen naar voren te brengen wordt aangegeven.
2 Indien het ontwerpbesluit betrekking heeft op een beperkt aantal objecten en percelen wordt het voornemen om toepassing te geven aan artikel 6 door het college tevens schriftelijk bekendgemaakt aan alle zakelijk gerechtigden van de onroerende zaak, die vermeld staan in de openbare registers, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Kadasterwet.
3 Het bepaalde in lid 2 is niet van toepassing voor hypothecaire schuldeisers. Voor zover dit ingevolge de hypothecaire overeenkomst noodzakelijk is, worden de hypothecaire schuldeisers door hypotheekgevers (eigenaren) in kennis gesteld van het voornemen tot aanwijzing.
4 Voordat een kerkelijk monument wordt aangewezen, voert het college overleg over het voornemen met de eigenaar.

Artikel 7 Voorbescherming

1 De bescherming van paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing op het beeldbepalende pand of het archeologisch monument, ten aanzien waarvan een voornemen als bedoeld in artikel 6 is bekendgemaakt.
2 De voorbescherming, bedoeld in het eerste lid, vervalt op het moment van inschrijving van de aanwijzing in het gemeentelijk erfgoedregister of op het moment waarop het aanwijzingsbesluit wordt herroepen of door de bestuursrechter wordt vernietigd.

Artikel 8 Advies Gemeentelijke adviescommissie

1 Het college vraagt over het voornemen om toepassing te geven aan artikel 5 advies aan de Gemeentelijke adviescommissie, die als zodanig door de gemeenteraad is aangewezen.
2 De Gemeentelijke adviescommissie betrekt in ieder geval de leden die deskundig zijn op het gebied van de archeologie, erfgoed en monumentenzorg bij het advies.
3 De Gemeentelijke adviescommissie brengt binnen acht weken na ontvangst van de adviesaanvraag schriftelijk en deugdelijk gemotiveerd advies uit.

Artikel 9 Beslistermijn en inhoud aanwijzingsbesluit

1 Op een voornemen om aanwijzing dient te worden besloten binnen 26 weken na de dag dat het voornemen tot aanwijzing is bekend gemaakt.
2 De aanwijzing bevat in ieder geval de plaatselijke aanduiding, de kadastrale aanduiding of een gebiedsaanduiding, de datum van aanwijzing, en een redengevende omschrijving van het gemeentelijke monument of het gemeentelijke archeologisch monument.

Artikel 10 Bekendmaking aanwijzingsbesluit aan rechthebbenden en inschrijving

1 De aanwijzing wordt op de gebruikelijke wijze via de plaatselijke informatiekanalen bekendgemaakt gemaakt.
2 Indien de aanwijzing betrekking heeft op een beperkt aantal objecten en percelen wordt de aanwijzing tevens schriftelijk bekendgemaakt aan alle eigenaren van de onroerende zaak die vermeld staan in de openbare registers, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Kadasterwet.
3 Zodra een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt deze onverwijld opgenomen in het gemeentelijk erfgoedregister

Artikel 11 Aanwijzing als voorlopig gemeentelijk (archeologisch) monument

1 In een spoedeisend geval kunnen burgemeester en wethouders ambtshalve een beeldbepalend pand of een archeologisch monument aanwijzen als voorlopig gemeentelijk monument of voorlopig gemeentelijk archeologisch monument.
2 In afwijking van artikel 8 wordt in dat geval aan de Gemeentelijke adviescommissie advies gevraagd over de vastgestelde aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument of voorlopig gemeentelijk archeologisch monument.
3 Een aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument of voorlopig gemeentelijk archeologisch monument vervalt na 26 weken of zoveel eerder als het college een besluit heeft genomen over de aanwijzing, bedoeld in artikel 5.
4 Paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing vanaf het moment van bekendmaking van het besluit van het college tot aanwijzing van het voorlopig gemeentelijk monument of het voorlopig gemeentelijk archeologisch monument.
5 Artikel 10 is van overeenkomstige toepassing op deze aanwijzing.

Artikel 12 Wijziging gemeentelijk erfgoedregister, vervallen aanwijzing monument

1 Burgemeester en wethouders kunnen ten aanzien van (voorlopige) gemeentelijke monumenten of (voorlopig) gemeentelijk archeologisch monumenten ambtshalve wijzigingen aanbrengen in het gemeentelijk erfgoedregister.
2 Als de wijziging ziet op het schrappen uit het register is paragraaf 3 van overeenkomstige toepassing, tenzij het (voorlopige) gemeentelijke monument of het (voorlopig) gemeentelijk archeologisch monument waarop de aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.

3 Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het gemeentelijke monument of het gemeentelijk archeologisch monument waarop de aanwijzing betrekking heeft is ingeschreven in het rijksmonumentenregister Het vervallen van de aanwijzing wordt onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

Paragraaf 4 Bescherming gemeentelijk erfgoed

Artikel 13 Instandhoudingsplicht gemeentelijk erfgoed

Het is verboden een gemeentelijk monument of een gemeentelijk archeologisch monument te beschadigen of te vernielen, of daaraan onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.

Artikel 14 Omgevingsvergunning gemeentelijk monument

1 Het is verboden zonder omgevingsvergunning een gemeentelijk monument of een gemeentelijk archeologisch monument:
   a af te breken, te verplaatsen, te bekladden, te beschadigen of te vernielen, te wijzigen, of :
   b te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een dusdanige wijze, dat het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
2 Het eerste lid is niet van toepassing op:
   a. de uitvoering van normaal onderhoud, voor zover detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur van het monument niet wijzigen, en voor zover de aanleg van een tuin, park of andere aanleg, niet wijzigt, of
   b. inpandige veranderingen van het monument, voor zover het een onderdeel daarvan betreft dat vanuit het oogpunt van monumentenzorg zonder betekenis is.
3. Burgemeester en wethouders kunnen in het belang van de monumentenzorg voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning ten behoeve van de uitvoering van werkzaamheden aan een gemeentelijk monument of een gemeentelijk archeologisch monument.

Artikel 15 Intrekken van de omgevingsvergunning

1 Een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 14, eerste lid kan door burgemeester en wethouders worden ingetrokken indien blijkt dat:
   a als de verlening berust op onjuiste of onvolledige gegevens en de juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid;
   b voor zover veranderde omstandigheden of feiten met betrekking tot de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is verleend, zich in overwegende mate tegen voortzetting of ongewijzigde voortzetting van die activiteit verzetten.

Artikel 16 Weigeringsgronden

1 De omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 14 kan slechts worden verleend als het belang van het erfgoed zich daartegen niet verzet.
2 Een omgevingsvergunning voor een kerkelijk monument wordt, voor zover deze betrekking heeft op religieuze aspecten, niet verleend zonder overeenstemming met de eigenaar.

Paragraaf 5 Rijksmonumenten

Artikel 17 Advies omgevingsvergunning rijksmonument

1. Burgemeester en wethouders zenden onverwijld een afschrift van de ontvankelijke aanvraag om omgevingsvergunning voor een rijksmonument als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor advies aan de Gemeentelijke adviescommissie.
2. Artikel 8, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 6 Gemeentelijke stads- of dorpsgezichten

Artikel 18 Aanwijzing als beschermd gemeentelijk stads- of dorpsgezicht

1. De gemeenteraad kan, op voorstel van burgemeester en wethouders, stads- of dorpsgezichten aanwijzen als beschermd gemeentelijk stads- of dorpsgezicht.
2. Burgemeester en wethouders vragen, voorafgaande aan het voorstel aan de gemeenteraad, advies aan de Gemeentelijke adviescommissie. Artikel 8, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. De gemeenteraad beslist binnen 26 weken na verzending van het voorstel
4. Een aangewezen gemeentelijk stads- of dorpsgezicht wordt onverwijld opgenomen in het gemeentelijk erfgoedregister.
5. De gemeenteraad stelt ter bescherming van een op grond van het eerste lid aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan vast als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening. Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht kan hiertoe een termijn worden gesteld.
6. Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht wordt bepaald of en in hoeverre geldende bestemmingsplannen als beschermend plan in de zin van het vorige lid kunnen worden aangemerkt, dan wel of een beheersverordening als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening kan worden vastgesteld.
7. . Dit artikel is niet van toepassing op beschermde stads- en dorpsgezichten die zijn aangewezen op grond van artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988.

Artikel 19 Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke stads- of dorpsgezicht

1 De gemeenteraad kan, op voorstel van het burgemeester en wethouders, een besluit tot aanwijzing als bedoeld in artikel 18, eerste lid, wijzigen of intrekken. Artikel 18, tweede en derde lid, is hierop van overeenkomstige toepassing, tenzij het een aanpassing van ondergeschikte betekenis betreft of het stads- of dorpsgezicht waarop aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan. Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het stads- of dorpsgezicht

waarop de aanwijzing betrekking heeft wordt aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988.

2 Zodra de wijziging, intrekking of het vervallen van een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt dat onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

Artikel 20 Verbodsbepaling en aanvraag vergunning

1 Het is in een beschermd gemeentelijk stads- of dorpsgezicht verboden om zonder omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, een bouwwerk te slopen.

2 De omgevingsvergunning kan in ieder geval worden geweigerd als naar het oordeel van burgemeester en wethouders niet aannemelijk is dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd.

3 De artikelen 15 en 16 zijn van overeenkomstige toepassing.

4 Het eerste lid is niet van toepassing op het slopen ingevolge een verplichting als bedoeld in de artikelen 13, 13a of 13b van de Woningwet.

Paragraaf 7 Archeologie

Artikel 21 Vangnet archeologie

1. Het is verboden de bodem te verstoren in een archeologisch monument of een gebied waar archeologische vondsten worden verwacht, als in het daar geldende bestemmingsplan niet is voldaan aan artikel 3.1.6, vijfde lid, van het Besluit ruimtelijke ordening, tenzij:
   a voor de activiteit een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is verleend;
   b het de verstoring betreft die geen strijd oplevert met de door burgemeester en wethouders vastgestelde regels over de toegestane mate van verstoring;
   c de activiteit plaatsvindt op basis van een deugdelijke beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening wordt gehouden en onevenredige schade voor archeologische waarden wordt voorkomen of
   d met een vooronderzoek is aangetoond dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn.
2. Het college kan nadere regels stellen over het verrichten van archeologisch onderzoek.

Paragraaf 8 Handhaving en toezicht

Artikel 22 Strafbepaling

Degene die handelt in strijd met artikel 13 of het bepaalde krachtens artikel 14, derde lid, van deze verordening wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie of een hechtenis van ten hoogste drie maanden.

Artikel 23 Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van Burgemeester en wethouders aan te wijzen personen.

Paragraaf 9 Slotbepalingen

Artikel 24 Intrekken oude regeling

Op het moment van inwerkingtreding van deze verordening wordt de “Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2013”, vastgesteld bij besluit van de gemeenteraad van 18 december 2012, ingetrokken.

Artikel 25 Overgangsrecht

1 Een krachtens de in artikel 24 genoemde verordening aangewezen en geregistreerd gemeentelijk monument, gemeentelijk archeologisch monument of gemeentelijk stads- of dorpsgezicht, wordt geacht te zijn aangewezen in overeenstemming met de bepalingen van deze verordening.

2 Aanvragen die zijn ingediend voorafgaande aan de inwerkingtreding van deze verordening worden afgehandeld met inachtneming van de Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2013.

Artikel 26 Inwerkingtreding en citeerregel

1 Deze verordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking.
2 Deze verordening wordt aangehaald als '*Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2022'.*

TOELICHTING ERFGOEDVERORDENING EIJSDEN-MARGRATEN 2022

ALGEMENE TOELICHTING

Deze Erfgoedverordening voorziet in:
- een basis ter verkrijging van provinciale restauratiesubsidie voor beeldbepalende panden, waarvoor het nodig is om deze panden aan te wijzen tot gemeentelijk monument.
- wijzigingen als gevolg van de inwerkingtreding van Erfgoedwet in 2016
- wijzigingen als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023.

Basis voor subsidieverlening grootschalige restauraties
De *Erfgoedverordening 2013* kent niet de mogelijkheid om gemeentelijke monumenten aan te wijzen. Dat was een bewuste keuze. Na de herindeling van de voormalige gemeente Eijsden en Margraten is er gekozen om cultuurhistorisch waardevolle gebouwen aan te wijzen tot beeldbepalend pand en te beschermen op basis van het “Paraplu bestemmingsplan beeldbepalende panden en objecten Eijsden-Margraten”. In materiële zin is deze bescherming gelijk aan de bescherming van gemeentelijke monumenten. Ook kent de gemeente Eijsden-Margraten een subsidieregeling voor beeldbepalende panden en objecten, die overeenkomt met de subsidieregeling welke andere gemeenten hanteren voor gemeentelijke monumenten. Onlangs hebben zich twee eigenaren van beeldbepalende panden gemeld die voornemens zijn om een grotere restauratie uit te voeren. Het betreft de algehele restauratie van de vakwerkboerderij aan de Bovenstestraat 21 te Noorbeek en de restauratie van het dak van de kerk van Rijckholt. De subsidieverordening Cultureel erfgoed van de gemeente Eijsden-Margraten voorziet niet in de subsidiëring van grootschalige restauraties van beeldbepalende panden, die soms wel nodig is om een cultuurhistorisch waardevol gebouw in stand te kunnen houden. De provincie Limburg kent wel een subsidieregeling voor restauratie van een cultuurhistorisch waardevol gebouwen. Omdat subsidies van de Provincie niet onuitputtelijk zijn is het wenselijk dat de subsidie zo spoedig mogelijk wordt aangevraagd. Daarvoor is het echter noodzakelijk dat spoedig aanwijzing tot gemeentelijk monument plaatsvindt, waarvoor herziening van huidige Erfgoedverordening noodzakelijk is.
Het is overigens niet de bedoeling om zomaar gemeentelijke monumenten aan gaan te wijzen. De aanwijzing tot gemeentelijk monument vindt alleen plaats:
- voor beeldbepalende panden die al zijn beschermd op basis van het “Paraplu bestemmingsplan beeldbepalende panden en objecten Eijsden-Margraten of anderszins cultuurhistorisch waardevolle panden die al een beschermde status hebben.
- als de aanwijzing noodzakelijk is om Provinciale subsidie te ontvangen voor (grootschalige) restauratie van het pand. In dit geval wordt de restauratie van het pand zonder deze subsidie niet haalbaar wordt geacht, waardoor de instandhouding van het pand op termijn niet meer mogelijk is
- in overleg en met instemming met de eigenaar van het pand.

De Erfgoedverordening vormt in dit geval de basis voor aanwijzing van het gemeentelijke monument.

Gewijzigde Erfgoedwet
In 2016 is de nieuwe Erfgoedwet in werking getreden. De Erfgoedwet vervangt o.a. de Monumentenwet 1988, waarop de huidige Erfgoedverordening op was gebaseerd. De Erfgoedwet is echter breder. De Erfgoedwet vervangt en integreert verschillende wettelijke regelingen op het gebied van het cultureel erfgoed. Naast de Monumentenwet 1988 zijn de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen 2013, de Wet verzelfstandiging museale diensten, de Wet tot behoud van cultuurbezit (Wbc), de Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970 betreffende onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgoederen en de Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied in de wet opgenomen.

Omgevingswet
Per 1 januari 2023 treedt wellicht de nieuwe Omgevingswet in werking. Deze wet bundelt vrijwel alle regels voor de fysieke leefomgeving. Ook de besluitvorming over cultureel erfgoed zal vanaf 2023 worden geregeld via de Omgevingswet, met name in het daarop gebaseerde omgevingsplan. De Erfgoedwet en de toekomstige Omgevingswet stimuleren zowel een meer integraal gemeentelijk erfgoedbeleid als de erkenning dat erfgoed een integraal onderdeel is van (de kwaliteit van) de fysieke

leefomgeving. In de Omgevingswet zal materieel gezien het bestaande stelsel van monumenten- en sloopvergunningen nagenoeg één-op-één worden overgenomen. Wel vindt op een aantal wetstechnische, procedurele en inhoudelijke punten stroomlijning plaats, die samenhangt met de samenvoeging met andere stelsels en de achterliggende vereenvoudigingsgedachte. Ook bepalingen over taken en bevoegdheden van de gemeentelijke monumentencommissies, de aanwijzing van beschermde stads- en dorpsgezichten en in dat kader het opstellen van beschermende bestemmingsplannen (straks omgevingsplannen) en de bepalingen over de archeologische monumentenzorg in bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen zullen overgaan naar de Omgevingswet. De Erfgoedwet anticipeert in zekere zin op de invoering van de Omgevingswet door overgangsrecht als gevolg waarvan delen van de Monumentenwet 1988 deels van kracht blijven, tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarom is de nieuwe Erfgoedverordening zowel gebaseerd op de Erfgoedwet als op de Monumentenwet 1988.
In de Omgevingswet zal materieel gezien het bestaande stelsel van monumenten- en sloopvergunningen nagenoeg één-op-één worden overgenomen. Wel vindt op een aantal wetstechnische, procedurele en inhoudelijke punten stroomlijning plaats, die samenhangt met de samenvoeging met andere stelsels en de achterliggende vereenvoudigingsgedachte.
Ook bepalingen over taken en bevoegdheden van de gemeentelijke adviescommissies, de aanwijzing van beschermde stads- en dorpsgezichten, in dat kader opgestelde beschermende bestemmingsplannen (straks omgevingsplannen) en de bepalingen over de archeologische monumentenzorg in bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen zullen overgaan naar de Omgevingswet.
In dit verband moet worden opgemerkt dat, afhankelijk van de definitieve inwerkingtreding van de Omgevingswet, aan uw raad in december een set lokale regels wordt voorgelegd die gereed zijn gemaakt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Van deze set regels zal dan ook deze Erfgoedverordening deel uitmaken, zij het in een andere gedaante. Ondanks de korte tijdsperiode tussen de (mogelijke) vaststelling van deze Erfgoedverordening en de genoemde set lokale regels, is er voor gekozen om deze Erfgoedverordening reeds nu aan u voor te leggen. Reden is het risico dat de provinciale subsidiepot leeg is als nog een paar maanden wordt gewacht. Voor de goede orde, zoals gezegd heeft het probleem dat aanleiding is tot het opstellen van deze Erfgoedverordening, zich pas recent gemanifesteerd.

Cultuurgoederen
Door de invoering van de Erfgoedwet en de toekomstige Omgevingswet is het bereik van de gemeentelijke erfgoedverordening in vergelijking met de voorgaande verordening breder. Het betreft nu monumenten én cultuurgoederen. In de nieuwe Erfgoedverordening is analoog aan het VNG ook de mogelijkheid geboden tot aanwijzing en bescherming van roerend cultuurgoed. Hierover is nog geen gemeentelijk beleid ontwikkeld. Desondanks vinden wij het belangrijk om de nieuwe Erfgoedverordening zoveel mogelijk in lijn te laten lopen met de nationale regelgeving en alvast een juridische basis te bieden voor toekomstig beleid. Zolang door uw raad nog geen beleid hierover is vastgesteld zal geen aanwijzing van gemeentelijk cultuurgoed plaatsvinden. Het is overigens nog dit jaar de bedoeling om aanvang te maken met het ontwikkelen van nieuw erfgoedbeleid.
Het gemeentelijk erfgoedbeleid verandert. Vooral de bundelingen van wetgeving in één Erfgoedwet en de verwachte invoering van de Omgevingswet stimuleren zowel een meer integraal gemeentelijk erfgoedbeleid als de erkenning dat erfgoed een integraal onderdeel is van (de kwaliteit van) de fysieke leefomgeving. Door de invoering van deze twee wetten is het bereik van de gemeentelijke erfgoedverordening in vergelijking met de voorgaande verordening breder. Het betreft nu monumenten én cultuurgoederen.

Reikwijdte
De Erfgoedwet integreert de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen 2013, de Wet verzelfstandiging museale diensten, de Monumentenwet 1988 (Mw1988), de Wet tot behoud van cultuurbezit (Wbc), de Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970 betreffende onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgoederen en de Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied. In aansluiting op de Erfgoedwet is gekozen voor een brede Erfgoedverordening die conform het begrip ‘cultureel erfgoed’ ziet op zowel onroerend cultureel erfgoed (monumenten) als roerend cultureel erfgoed (cultuurgoederen).

Archeologische waarden moeten, op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening en artikel 5.2 van het Besluit omgevingsrecht, in beginsels worden geborgd via het ruimtelijke spoor (lees: de bestemmingsplannen en de afwijkvergunning op basis van de Wabo). Omdat er binnen de gemeente nog bestemmingsplannen zijn waarin de bescherming van het archeologische bodemarchief niet is opgenomen, voorziet deze verordening in het overgangsrecht en een vangnetbepaling. Deze vangnetbepaling was ook reeds opgenomen in artikel 16 van de oude Erfgoedverordening. De vangnetbepalingen uit de oude verordening zijn in artikel 21 overgenomen.

Wettelijke grondslag
De grondslag voor deze verordening bestaat uit artikel 3.16 van de Erfgoedwet en, op de voet van het overgangsrecht van artikel 9.1 van de Erfgoedwet, de artikelen 12 ,15 en 38 van de Monumentenwet 1988. Deze laatste wetgeving blijft op grond van het overgangsrecht van de Erfgoedwet van kracht tot de invoering van de Omgevingswet. Daarnaast zijn ook de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) van belang in verband met de bescherming van monumenten door middel van omgevingsvergunningen.

Systematiek en inhoud
Voor wat betreft de systematiek en inhoud van deze verordening is grotendeels de modelverordening van de VNG overgenomen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Paragraaf 1 Algemeen

Artikel 1 Begripsbepalingen
In dit artikel zijn alle relevante begripsbepalingen gedefinieerd, die in deze verordening worden gebruikt.

Artikel 2 Gemeentelijk erfgoedregister
Dit artikel geeft uitvoering aan de verplichting van artikel 3.16, derde lid, van de Erfgoedwet en is daarmee van toepassing op al het cultureel erfgoed, ongeacht of het om onroerende of roerende zaken gaat, dat is aangewezen op grond van deze verordening.
Het woord “onherroepelijk” betekent hier dat tegen de aanwijzing geen beroep (of bezwaar) is ingesteld of dat het is afgewezen. De registratie van de aanwijzing is een administratieve handeling. Het erfgoedregister is openbaar raadpleegbaar op internet via het ‘erfgoedregister’.
Het gemeentelijk erfgoedregister heeft betrekking op al het (beschermd) gemeentelijk aangewezen cultureel erfgoed als dat krachtens deze verordening is gebeurd. Het gaat om door het gemeentebestuur zelf aangewezen monumenten, stads- of dorpsgezichten, archeologische monumenten of cultuurgoederen.

Paragraaf 2 De aanwijzing van beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen

Artikel 3 Aanwijzing als beschermd gemeentelijk cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling
Dit artikel maakt het mogelijk dat topstukken van het gemeentelijk cultuurbezit worden aangewezen als beschermde gemeentelijke cultuurgoederen of beschermde gemeentelijke verzamelingen, voor zover deze niet al voor het Nederlandse cultuurbezit als beschermde cultuurgoederen zijn aangewezen door de minister op grond van artikel 3.7 van de Erfgoedwet of door gedeputeerde staten op grond van de provinciale erfgoedverordening krachtens artikel 3.17 van de Erfgoedwet. De formele gevolgen van een aanwijzing van een cultuurgoed of verzameling als beschermd gemeentelijk cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling zijn beperkt: ingevolge artikel 3 van deze verordening zullen ze ingeschreven dienen te worden in het gemeentelijk erfgoedregister en er geldt op grond van het derde lid, in aanvulling op artikel 4.18 van de Erfgoedwet, een adviesverplichting bij een eventuele vervreemding daarvan door de gemeente of wanneer de gemeente afstand wil doen van het eigendom of de zorg voor het cultuurgoed dat of de verzameling die aan haar was toevertrouwd. De aanwijzing heeft daarnaast vooral een symbolische betekenis en geeft uitdrukking aan het belang dat de gemeente stelt in het betreffende cultuurgoed of de betreffende verzameling.
De aanwijzing van beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen kan uitsluitend betrekking hebben op cultuurgoederen en verzamelingen die in eigendom zijn van de gemeenten of cultuurgoederen en verzamelingen waarvan de zorg aan de gemeente is toevertrouwd. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij cultuurgoederen die door de gemeente in bruikleen zijn verkregen uit collecties van derden. Voor aanwijzing van dergelijke cultuurgoederen is overeenstemming met de eigenaar een vereiste. Burgemeester en wethouders moeten voorts in het geval van een schenking, erfstelling, legaat of aankoop eventuele beperkende of andere juridische voorwaarden in acht nemen.
Er kan op grond van deze verordening geen sprake zijn van de aanwijzing van cultuurgoederen van derden als beschermde gemeentelijke cultuurgoederen of verzamelingen, zonder toestemming van de eigenaar. Er bestaat onvoldoende wettelijke grondslag om bij verordening een juridisch beschermingsregime eenzijdig aan een andere eigenaar op te leggen, zoals dat geldt voor de op rijksniveau beschermde cultuurgoederen (zie Hoofdstuk 4 van de Erfgoedwet). Van een eventuele aanwijzing zou daardoor geen enkele beschermde werking uitgaan. Daarom is ervan afgezien een aanwijzingsbevoegdheid voor burgemeester en wethouders te creëren.

Artikel 4 Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijk cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling

Dit artikel bepaalt o.a. dat bij wijziging (van niet-ondergeschikte aard) van een aanwijzing en bij intrekking van de status als beschermd gemeentelijke cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling dezelfde adviesprocedure geldt als bij onder meer de aanwijzing daarvan; over het voornemen daartoe vragen burgemeester en wethouders advies aan een commissie als bedoeld in artikel 4.18 van de Erfgoedwet. Bij een wijziging van ondergeschikte betekenis kan o.a. gedacht worden aan de plaatsaanduiding i.v.m. verhuizing van een cultuurgoed naar een andere locatie ter plekke of omdat het in tijdelijk bruikleen wordt gegeven aan een museum. Voorts is hier bepaald dat een aanwijzing vervalt zodra het cultuurgoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking door de minister op een provincie wordt aangewezen als beschermd cultuurgoed of beschermde verzameling.

Paragraaf 3 Aanwijzing gemeentelijk erfgoed

Artikel 5 De aanwijzing als gemeentelijk erfgoed

Algemeen

Dit artikel regelt de toekenning van de status gemeentelijk monument of gemeentelijk archeologisch monument. De *Erfgoedverordening 2013* kent (op grond van artikel 11 lid 1) wel de mogelijkheid tot de aanwijzing van een archeologisch monument, maar niet de mogelijkheid om gemeentelijke monumenten aan te wijzen. Dat was een bewuste keuze.

Na de herindeling van de voormalige gemeente Eijsden en Margraten is er gekozen om cultuurhistorisch waardevolle gebouwen aan te wijzen tot beeldbepalend pand en te beschermen op basis van het “Paraplu bestemmingsplan beeldbepalende panden en objecten Eijsden-Margraten”. In materiële zin is deze bescherming gelijk aan de bescherming van gemeentelijke monumenten. Ook kent de gemeente Eijsden-Margraten een subsidieregeling voor beeldbepalende panden en objecten, die overeenkomt met de subsidieregeling welke andere gemeenten hanteren voor gemeentelijke monumenten. Deze subsidieregeling voorziet echter niet of onvoldoende in grootschalige restauraties, die soms nodig zijn om een cultuurhistorisch waardevol gebouw in stand te kunnen houden. De Provincie Limburg kent echter de subsidieregeling “Restauratie Monumenten”, die grootschalige restauraties aan waardevolle historische bebouwing mogelijk maakt. Om in aanmerking te komen voor deze regeling moet een pand zijn aangewezen tot rijksmonument of gemeentelijk monument. Door in deze verordening de mogelijkheid op te nemen tot het aanwijzen van gemeentelijke monumenten, kunnen eigenaren van aangewezen gemeentelijke monumenten in aanmerking komen voor restauratiesubsidie van de Provincie Limburg.

Het is overigens niet de bedoeling om zomaar gemeentelijke monumenten aan gaan te wijzen. De aanwijzing tot gemeentelijk monument vindt alleen plaats:

- voor beeldbepalende panden die al zijn beschermd op basis van het “Paraplu bestemmingsplan beeldbepalende panden en objecten Eijsden-Margraten of anderszins cultuurhistorisch waardevolle panden die al een beschermde status hebben.
- als de aanwijzing noodzakelijk is om Provinciale subsidie te ontvangen voor (grootschalige) restauratie van het pand. In dit geval wordt de restauratie van het pand zonder deze subsidie niet haalbaar wordt geacht, waardoor de instandhouding van het pand op termijn niet meer mogelijk is
- in overleg en met instemming met de eigenaar van het pand.

De Erfgoedverordening vormt in dit geval de basis voor aanwijzing van het gemeentelijke monument.

De aanwijzing vergt een belangenafweging tussen het met de aanwijzing te dienen belang en de overige bij de aanwijzing betrokken belangen, waaronder planologische en/of economische belangen of het gebruik van het monument of archeologisch monument. Deze formulering is ontleend aan artikelen 3.1, eerste lid, en 3.16, tweede lid, van de Erfgoedwet.

Burgemeester en wethouders hebben beleidsvrijheid bij de aanwijzing van een monumenten tot beschermd gemeentelijk monument; er geldt bovendien niet zoiets als de voorheen gehanteerde vijftigjarengrens voor monumenten. Bij de afweging van belangen die daarbij een rol spelen moeten ook de belangen van het gebruik ten opzichte van de te beschermen monumentale waarde uitdrukkelijk en

gemotiveerd naar voren komen. Bij de voorbereiding van een aanwijzing moeten deze belangen derhalve concreet worden onderzocht.
Artikel 2 van de oude verordening (vergelijkbaar met het oude artikel 2, eerste lid, van de Monumentenwet 1988) over het gebruik van het monument, keert niet terug in deze verordening. Voor de aanwijzing als gemeentelijk monument voegt de bepaling over het gebruik van een monument geen belang toe dat niet al op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) dient te worden meegewogen. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State gaat het bij een besluit over de aanwijzing als beschermd monument om de afweging van het algemeen belang dat is gemoeid met de bescherming van het cultureel erfgoed tegen de belangen die de eigenaar heeft bij al dan niet aanwijzing. Het gebruik van het monument wordt beschouwd als een aspect van de belangen van de eigenaar en behoeft daarom niet afzonderlijk te worden benoemd.
Lid 1
De gemeenteraad stelt het beleid en de juridische instrumenten, zoals deze verordening, vast. Het college geeft uitvoering aan het vastgestelde beleid. Gelet op het duale systeem is de aanwijzingsbevoegdheid dan ook neergelegd bij het college. Voordat tot aanwijzing wordt besloten worden eerst alle betrokken belangen afgewogen. De afweging van de belangen van de rechthebbende ten opzichte van de te beschermen cultuurhistorische waarden dient nadrukkelijk gemotiveerd in het besluit naar voren te komen (de indicatieve redengevende omschrijving). De aanwijzing geeft geen recht op schadevergoeding. De aanwijzing verandert immers niets aan het gebruik van het monument.
Lid 2
Monumenten die al op de rijkslijst voorkomen, komen niet in aanmerking voor aanwijzing als gemeentelijk monument. Dit geldt niet als het rijk voornemens is om de van bescherming van rijkswege te laten vervallen. In dit geval kan voorafgaande aan het vervallen van de rijksbescherming het object, terrein of gebied reeds worden aangewezen tot gemeentelijk monument, waarmee wordt voorkomen dat object of gebied na het vervallen van de rijksstatus vogelvrij is. Anderzijds vervalt de gemeentelijke bescherming na aanwijzing van het object of gebied tot rijksmonument.

Artikel 6 Voornemen tot aanwijzing
Lid 1 en 2
Op de voorbereiding van het aanwijzingsbesluit is Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat, voor zover het ontwerpbesluit betrekking heeft op een beperkt aantal objecten en/of percelen, het ontwerp besluit voorafgaande aan de terinzagelegging wordt toegezonden aan degenen die als zakelijk gerechtigden in de kadastrale legger bekend staan, met vermelding van de mogelijkheid voor belanghebbenden om binnen een termijn als aangegeven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht zienswijzen naar voren te brengen bij het college. Zie ook artikel 1, onder a, onderdeel 1, jo. artikel 1, onder b, onderdeel 5, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken. Op een aanwijzingsbesluit is deze wet ook van toepassing.
Lid 3
Onder zakelijk gerechtigden vallen in principe ook de ingeschreven hypothecaire schuldeisers. In het verleden is echter gebleken dat de namen, rechtspersoon en adressen van ingeschreven hypothecaire schuldeisers vaak niet meer kloppen, waardoor de kennisgevingen de hypothecaire schuldeisers niet bereiken. Om deze reden is ervoor gekozen om hypothecaire schuldeisers, voor zover dit op basis van de hypothecaire overeenkomst noodzakelijk is, via de hypotheekgevers (eigenaren) in kennis te laten stellen van het voornemen tot aanwijzing omdat zij wel beschikken over de juiste gegevens.
Lid 4
Lid 4 is eigenlijk overbodig maar overgenomen uit de modelverordening van de VNG. De aanwijzing vindt immers altijd in overleg en met instemming van de eigenaar plaats.
Artikel 7 Voorbescherming
Het is soms wenselijk om in voorbescherming te voorzien. Dat gebeurt met dit artikel. De voorbescherming start zodra burgemeester en wethouders het voornemen tot aanwijzing hebben bekendgemaakt aan de zakelijk gerechtigden. Het is vergelijkbaar met de voorbescherming voor rijksmonumenten die voortvloeit uit artikel 5 van de Monumentenwet 1988 (dat, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van Erfgoedwet, tot inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft gelden voor

rijksmonumenten). Indien tegen het besluit tot voorbescherming (hoger)beroep is ingesteld, blijft de voorbescherming van kracht totdat onherroepelijk op het (hoger)beroep is beslist, tenzij voorlopige voorziening is gevraagd en de voorzieningenrechter beslist de voorbescherming op te heffen.

Artikel 8 Advies gemeentelijke adviescommissie
Voorafgaande dat het voornemen tot aanwijzing wordt bekend gemaakt, wordt advies gevraagd aan de Gemeentelijke adviescommissie. Dit artikel regelt de inschakeling van de commissie en de termijn waarbinnen de commissie haar advies moet uitbrengen.

Artikel 9 Beslistermijn en inhoud aanwijzingsbesluit
In dit artikel wordt de termijn en inhoud van het aanwijzingsbesluit geregeld. Voor de termijn is aangesloten bij de termijn die gehanteerd wordt in de Erfgoedwet (artikel 3.2, derde lid). In het tweede lid is aangegeven welke gegevens het aanwijsbesluit minimaal moet bevatten.

Artikel 10 Bekendmaking aanwijzingsbesluit aan rechthebbenden en inschrijving
De registratie van de aanwijzing in het gemeentelijk erfgoedregister is een louter administratieve verrichting en niet een besluit. Overigens zal van de aanwijzing ook inschrijving in het gemeentelijke beperkingenregister en in het kadaster plaatsvinden op grond van artikel 1, onder c en e, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken.

Artikel 11 Aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument
Dit artikel biedt het college de mogelijkheid om in spoedeisende gevallen een monument of archeologisch monument als gemeentelijk monument aan te wijzen. In dat geval wordt de adviescommissie zoals bedoeld in artikel 2 pas ingeschakeld na de voorlopige aanwijzing. De bescherming van paragraaf 4 geldt echter vanaf het moment dat belanghebbenden schriftelijk in kennis zijn gesteld van de voorlopige aanwijzing. Een bezwaarschrift heeft dus geen opschortende werking en daarmee kan de voorlopige aanwijzing dus niet eenvoudig omzeild worden. Als de aanwijzing definitief wordt door de opname in het erfgoedregister loopt deze bescherming door. Als er uiteindelijk geen opname in het erfgoedregister plaatsvindt vervalt de bescherming.

Artikel 12 Wijziging gemeentelijk erfgoedregister, vervallen aanwijzing monument
Lid 1
Dit lid bepaalt dat het college gerechtigd is om ambtshalve wijzigingen kan aanbrengen in het erfgoedregister. Het betreft name administratieve, taalkundige correcties en aanvullingen op de redengevende omschrijving, die geen gevolgen hebben voor de omvang van de bescherming.
Lid 2
In dit lid is bepaald dat op het schrappen uit het register van een aanwijzing als gemeentelijk monument dezelfde procedure geldt als bij de aanwijzing daarvan. Wijzigingen of intrekking van de aanwijzing worden geregistreerd in het gemeentelijk erfgoedregister.
Lid 3
Dit lid regelt dat de aanwijzing gemeentelijk monument vervalt zodra een monument is opgenomen in het rijksmonumentenregister. Limburg kent geen provinciale monumenten.

Paragraaf 4 Bescherming gemeentelijk erfgoed

Artikel 13 Instandhoudingsplicht gemeentelijk monument
Dit artikel is voor gemeentelijke monumenten naar analogie met artikel 11, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 geschreven, zoals dat is gewijzigd door artikel 10.18 van de Erfgoedwet, met inbegrip van de instandhoudingsplicht die daarbij is geïntroduceerd.

Artikel 14 Omgevingsvergunning
Algemeen

De opbouw en inhoud van deze artikelen vertoont gelijkenis met het voormalige artikel 11 van de Monumentenwet 1988 en thans met artikel 2.2 van de Wabo en is inhoudelijk gelijk aan de oude verordening.
Tot de inwerkingtreding van de Wabo was de vergunningverlening ten aanzien van gemeentelijke erfgoed in handen van het college. Met het inwerking treden van de Wabo vindt de vergunning verlening plaats door het bevoegde gezag. In de meeste gevallen zal dat gewoon het college zijn. Bij samenloop van andere toestemmingen bestaat echter de mogelijkheid dat de beslissingsbevoegdheid bij de hogere overheid komt te liggen.
Lid 2
Voor normaal onderhoud is geen vergunning nodig. In lid 2 sub a is expliciet aangegeven welke grenzen aan “normaal onderhoud” worden gesteld. In sub b is, analoog aan de regeling die geldt voor rijksmonument, bepaald dat voor inpandige wijzigingen aan onderdelen die niet van monumentale waarde zijn geen vergunning nodig is.

Artikel 15 Intrekken van de vergunning
Dit lid bevat mogelijke intrekkingsgronden. Uiteraard kan dit van toepassing zijn als door de aanvrager onvolledige of onjuiste informatie is verstrekt en het besluit is genomen op basis van de verkeerde informatie. De bepaling onder b heeft de volgende achtergrond. Als de omstandigheden bij de vergunninghouder ten aanzien van het monument wijzigen, dan zou het zo kunnen zijn dat, als er een nieuwe belangenafweging zou plaatsvinden, aan de cultuurhistorische belangen van het monument prioriteit dient te worden gegeven boven de belangen van de vergunninghouder. In dat geval dient het bevoegd gezag (meestal het college) de mogelijkheid te hebben de vergunning in te trekken.

Artikel 16 Weigeringsgronden
In het eerste lid ligt op grond van de belangenafweging die moet worden gemaakt tevens besloten dat rekening wordt gehouden met het gebruik van het monument. In het tweede lid is voor wat betreft de vereiste overeenstemming met de eigenaar van een kerkelijk monument aangesloten bij artikel 3.2a van de Wabo. Dit geldt overigens alleen als de wijzigingen betrekking hebben op religieuze aspecten.

Paragraaf 5 Rijksmonumenten

Artikel 17 Advies omgevingsvergunning rijksmonument
In artikel 15 van de Monumentenwet 1988 is bepaald dat de gemeenteraad een verordening vaststelt waarin ten minste de inschakeling wordt geregeld van een commissie op het gebied van de monumentenzorg die in elk geval tot taak heeft te adviseren over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit artikel is in feite de grondslag voor deze verordening. De commissie op het gebied van monumentenzorg is in deze gemeente op dit moment de Monumentencommissie Mergelland, die na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal worden opgevolgd door de Gemeentelijke adviescommissie Mergelland. Vaste jurisprudentie leert dat er altijd een advies van de Adviescommissie Welstand en Erfgoed moet zijn. De vergunning kan dus niet worden geweigerd of afgegeven zonder dit advies.

Paragraaf 6 Gemeentelijke stads- of dorpsgezichten

Artikel 18 Aanwijzing als beschermd gemeentelijk stads- en dorpsgezicht
Dit artikel geeft de mogelijkheid aan de gemeenteraad om gemeentelijke stads- of dorpsgezichten aan te wijzen, die vervolgens krachtens het bestemmingsplan moeten worden beschermd. Dit is vergelijkbaar met de thans nog geldende artikelen 35 en 36 van de voormalige Monumentenwet 1988. In de eerdere erfgoedverordening was deze mogelijkheid ook reeds opgenomen. In de toekomst zal de aanwijzing van stads- of dorpsgezichten worden geregeld via het Omgevingsplan.

Artikel 19 Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke stads - of dorpsgezicht

Dit artikel is synchroon aan artikel 12. Het bepaalt o.a. dat bij wijziging (van niet-ondergeschikte aard) van een aanwijzing en bij intrekking van de status als beschermd gemeentelijke stads- of dorpsgezicht dezelfde procedure geldt als bij de aanwijzing daarvan. Voorts is hier bepaald dat een aanwijzing vervalt zodra het stads- of dorpsgezicht waarop de aanwijzing betrekking door de minister aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht. Bij een wijziging van ondergeschikte betekenis kan o.a. gedacht worden aan wijzigingen i.v.m. de verandering van bijvoorbeeld straatnamen of huisnummers.

Artikel 20 Verbodsbepaling en aanvraag vergunning

Artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo geeft gemeente de mogelijkheid om op basis van hun verordening het slopen in een beschermd gemeentelijk stads- en dorpsgezicht aan een omgevingsvergunning te onderwerpen. Daaraan is hier uitvoering gegeven.

Paragraaf 7 Archeologie

Artikel 21 Vangnet Archeologie

Lid 1

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting bij het bestemmingsplan een beschrijving opgenomen te worden van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. Met de invoering van deze verplichting is de bescherming archeologische waarden in beginsel ruimtelijk geborgd. Er zijn echter nog bestemmingsplannen van kracht van vóór de invoering van deze eisen. Om, mede gelet op de verplichtingen van het Verdrag van Malta, ook voor de gronden waar deze 'oude' bestemmingsplannen nog gelden de bescherming van archeologische waarden te verzekeren, is dit artikel opgenomen. De strekking van dit artikel is te waarborgen dat mogelijk in deze gronden aanwezige archeologische waarden niet worden verstoord, tenzij daaraan aandacht is besteed die gelijkwaardig is aan waartoe artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht, door middel van de verwachtingskaarten, een omgevingsvergunning of eigen onderzoek dat aan die eisen kan voldoen.

Lid 1 sub c:

Voor wat de door burgemeester en wethouders vastgesteld regels, zullen de regels worden gehanteerd die in de Erfgoedverordening 2013 en de onderliggende beleidskaart *("Archeologische monumenten- en verwachtingskaart en archeologische beleidskaart voor de gemeente Eijsden-Margraten"*, RAAP-rapport 4334 d.d. 1 november 2012) zijn opgenomen.

Lid 2

Voor wat betreft nadere regels voor onderzoek worden de uitgangspunten van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) gehanteerd, welke ook zijn toegepast in het kader van de Erfgoedverordening 2013, die thans komt te vervallen.

Paragraaf 8 Handhaving en toezicht

Artikel 22 Strafbepaling

Deze strafbepaling is uitsluitend voor overtreding van de instandhoudingsplicht van artikel 13 en de nadere regels krachtens artikel 14, derde lid, noodzakelijk. De strafbaarstelling van handelen zonder of in strijd met de voorschriften van de omgevingsvergunning voor gemeentelijke monumenten is via de Wabo en de Wet op de economische delicten (artikel 1a) geregeld. Langs deze weg is ook overtreding van de artikelen 15 en 21, eerste lid, van deze verordening strafbaar. Voor zover overtredingen van de verordening niet zijn geregeld via de Wet economische delicten (Wed) bestaat de mogelijkheid op grond van overtredingen te sanctioneren op grond van artikel 154, lid 1, van de Gemeentewet. Dit artikel met strafbepaling vormt dus het vangnet voor overige niet omgevingsvergunning gerelateerde overtredingen.

Artikel 23 Toezichthouders

In dit artikel worden toezichthouders aangewezen. Het aanwijzen van toezichthouders geschiedt door het college. Deze aanwijzingsbevoegdheid staat los van de vergunning- verlening en valt daarom buiten het bereik van de Wabo. De basis voor deze aanwijzing- bevoegdheid wordt gevonden in hoofdstuk 5 van de Awb, waarin algemene regels worden gegeven voor de bestuursrechtelijke handhaving van algemeen geldende rechtsregels en individueel geldende voorschriften. Toezichthouders worden in artikel 5:11 Awb omschreven als zijnde personen, die bij of krachtens wettelijk voorschrift belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift, zodat de aanwijzing van toezichthouders daarom in de Erfgoedverordening kan plaatsvinden. In artikel 5:13 Awb is het evenredigheidsbeginsel neergelegd, wat inhoudt dat een toezichthouder zijn bevoegdheid slechts mag uitoefenen voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak noodzakelijk is. Een toezichthouder kan daarom niet te allen tijde gebruik maken van alle bevoegdheden die in de Awb standaard aan toezichthouders worden toegekend. Steeds zal de afweging gemaakt moeten worden of het voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs noodzakelijk is. Bepalend hiervoor is de aard van het voorschrift op de naleving waarvan een toezichthouder moet toezien. Op basis van artikel 5:15 Awb is een toezichthouder bevoegd elke plaats te betreden met uitzondering van woningen zonder toestemming van de bewoner. 'Plaatsen' is daarbij een ruim begrip en omvat niet alleen erven en andere terreinen, maar ook gebouwen (niet-woningen).
Nadrukkelijk zij hier vermeld dat het college op grond van dit artikel niet zelf opsporingsambtenaren aanwijst als bedoeld in artikel 141 Strafvordering. Dat kan en hoeft het college ook niet te doen aangezien artikel 142 lid 1 sub c Wetboek van Strafvordering regelt dat bij verordening aangewezen toezichthouders ook opsporingsbevoegdheid toekomt. Deze buitengewone opsporingsambtenaren hebben in de regel een opsporingsbevoegdheid voor een beperkt aantal strafbare feiten.

Paragraaf 9 Slotbepalingen

Artikel 24 Intrekken oude regeling
Dit artikel regelt de intrekking van de oude verordening, zodat niet twee verordeningen van kracht zijn die hetzelfde onderwerp regelen. Om geen hiaten te laten ontstaan, vervalt de oude verordening op het moment dat de nieuwe verordening in werking treedt.

Artikel 25 Overgangsrecht
In de praktijk blijkt het overgangsrecht vaak problemen te geven. Indien bijvoorbeeld een regeling wordt ingetrokken, is het niet altijd duidelijk welke gevolgen de intrekking moet hebben voor op die regeling gebaseerde beschikkingen. Vanwege de rechtszekerheid en de eerbiediging van bestaande rechten is daarom in deze verordening een overgangsbepaling opgenomen. De bestaande rechten betreffen in dit geval de aanwijzing van gemeentelijk erfgoed en de vergunning verlening. In het eerste lid worden de op grond van de oude verordening op de gemeentelijke erfgoedlijst voorkomende objecten geacht te zijn aangewezen en geregistreerd in overeenstemming met deze nieuwe verordening. In het tweede lid is geregeld dat aanvragen om een omgevingsvergunning voor gemeentelijk erfgoed, die zijn ingediend vóór het van kracht worden van deze verordening, worden afgehandeld op grond van de oude verordening.

Artikel 26 Inwerkingtreding en citeerregel
Lid 1
De verordening wordt na vaststelling zo spoedig door publicatie op de gebruikelijke wijze mogelijk bekend gemaakt. Op grond van artikel 142 van de Gemeentewet moet de bekendmaking ten minste acht dagen voor inwerkingtreding plaatsvinden indien in deze verordening geen ander tijdstip is aangewezen. Om deze reden treedt de verordening acht dagen na bekendmaking in werking.
Lid 2
Dit artikellid noemt de naam van de verordening.

Formulier algemene informatie

Vastgesteld door:	Gemeenteraad van Eijsden-Margraten
Officiële naam van de verordening:	Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2022
Citeertitel van de verordening:	Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2022
Publiceertitel	Verordening van Eijsden-Margraten houdende de Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2022
Onderwerp van de verordening:	Aanwijzing en bescherming van: - gemeentelijke monumenten, - gemeentelijke archeologische monumenten - gemeentelijke stads- en dorpsgezichten
Wettelijke grondslag:	- Gemeentewet - titel 4.2 van de Algemene Wet Bestuursrecht, - artikelen 3.16 en 9.1 van de Erfgoedwet gelezen in samenhang met - artikelen 12, 15 en 38 van de Monumentenwet 1988 - artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
Afdelingscode:	Beleid Algemeen
Registratienummer van de verordening:	
Registratienummer collegevoorstel:	
Beleidsonderwerp	Erfgoed

Datum inwerkingtreding:	8 dagen na publicatie
Datum terugwerkende kracht (t/m) (indien van toepassing	Nee
Datum besluit/ondertekening:	
Geldig voor bepaalde duur: (ja/nee)	Nee
Algemeen verbindend voorschrift?	Ja

de verordening treedt in de plaats van:	De Erfgoedverordening Eijsden-Margraten 2013
Registratienummer vorige verordening:	

Onderstaande gegevens niet zelf invullen.

Datum besluit intrekking:	
Datum publicatie intrekking:	
Datum inwerkingtreding intrekking	